UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

T ante R

urn:nbn:de:hbz:466:1-97861

Visual Library

Torto.as.frequentatiuū.ſignificat vehementer torqueo. Pompo. Ibi inſilui in cocleatum eculeum vbi olutim tortor.

Tortor qui torquet.i.cruciat: vel ad qōnem ponit: vel qui lapidem tormento iacit. Unde ab Ammiano tortores balliſtarū appellati ſunt qui ex balliſtis tela contorquent ⁊ iaculantur.

Tortura ſupplicium: vt in ſacris litteris. Seruo maluolo tortura et compedes.

Tortiuum vinū eſt notiſſime expreſſum: vt apud Catonem.

Torculū: qd̄ vſu torculare: ⁊ p apocopen torcular.pe.p.edificiū vinariū ⁊ machina a torquēdo: quo vua torquet̄. Prelum a p̄luendo p trabe accipi ſolet qua vue calcant̄. Lacus qui cōtinet muſtum prelo ex vinaceis expreſſum. Improprie autē lacus: prelum ⁊ torcular: pro eodem accipiuntur.

Torcularius.a.um. qd̄ ad torcular ptinet. Uarr. Si ſit centū iugerum habere oportet vaſa torcularia inſtructa trina.

Tormina gn̄is morbi a torquēdo: cū dolore torquent̄ inteſtina exulceratione. Grece. Diſenteria: vt lib.iiij. ſcribit Celſus. Ex his cruor manet frequēs deiſciendi cupiditas: dolor inano ē Ply. Mentaſtrum torminibus colericis efficaciſſimū. Hic Torminoſi qui eum morbū patiuntur: quos ⁊ diſſentericos greco vocabulo appellant. Ci. Itaq̄ dicimus grauedinoſos quoſdā torminoſos. Nonius. Tormines maſ. genere ptulit. Hippocrates mortiferum eſſe ſignum in diſenteria ſi carnes egerantur. Galenus ſcribit diſenteriam fieri quando materia exuberans calore eſtatis inficitur ⁊ ſit ſalſa.

Tormentū: ſuppliciū qd̄ datur alicui ad perquirendā veritatē vel ad cruciatū inferendū: vt eſt illud. Oēs ſancti quāta paſſi ſunt tormenta. Uar. meſſis triturā tormētū appellat: q ibi frumentum terratur. Et tormentū gn̄ale vocabulū eſt oīum machinar̄ ſaxa tela ⁊ id genus varia torquentium. Ceſar.ij. cō. Ad extremas foſſas caſtella conſtituit: ibiq̄ tormenta collocauit. Dr̄ aūt tormentū a torquēdo ελληνιςι λεβασανος και βασανιςης καὶ τορμημα βασανιζω.

Torques ⁊ torquis tā maſ. q̄ fe. gn̄is ſm pbū: ſigt q̄ circulū aureū flexilē obtortū: colli ornamentū ⁊ ſūmi pectoris. Proper. Torquis ab inciſa decidit vnca gula. Gellius. Caput Galli p̄cedit: torquē detraxit: eamq̄ ſanguinolentē in collū poſuit. Refert Ply. Torquib⁹ aureis auxiliares externos donatos fuiſſe a romanis. At ciues nō niſi argēteis. ſcribit Uege.li.ij. Quibus aureus torquis ob virtutis premium dabatur et biduplas conſequabantur annonas.

Torquatus cognomen. Titi Manlij qui ad Aniene occiſo gallo torquem detraxit. Hic eſt ille torquatus Manlius cuius iniuſſu cum filius aduerſus hoſtē a quo prouocatus fuerat pugnaſſet: eoq̄ occiſo equeſtria ſpolia victor ad partem tuliſſet ſubito: eum q aduerſus editum ſuum ⁊ rei militaris diſciplinam feciſſet: iuſſit occidi.

Torris lignum teres cū ardet: titio torris extinctus. Lac. Titionem vulgus appellat extractū foco torrē ſemiuſtū extinctū.

Torreo. torres. torrui. toſtū ſicco atq̄ areſacio. Qd̄ ēt de frigore pōt intelligi. Uar. Frigore torret. Sz vſurpat̄ qn̄q̄ p Urere Uirg. Jam rapidus torrens ſitientes ſyrius indos. Qn̄q̄ p aſſare. Ply. lib. xix. Si radicē bete in pruna toſtā ſupederint odorē extingui. Un̄ carnes toſtas appellat vulgus ſi mutas t. in. r. quid dicam intelliges. Quandoq̄ pro vertere miſcere Luc. Ingentes fato torrente ruinas. Quidam hoc verbum. απο του τορευειν deriuant qd̄ eſt ſculpere celare.

Torreſco. torridus fio. A quo Retorreſco rurſus coquo: vl' rurſus vro. Col. lib. iiij. Deinde ſata non ita nutriunt vt ante cōualeſcant q̄ retorreſcant.

Torridus. da. dum. qd̄ eſt aridū. Un̄ eſtas torrida dr̄. Hinc retorridus. Col. lib. iij. Niſi eum recideris: arbor tota fiet retorrida. Et inde torrida zona que an ſit habitabilis vel non nūc campū diſputandi non amplū habeo: ſz alias dicemus.

Torrefacio: comburo: coquere facio: aut multū caleſacio. Colu. lib. ij. Et ſubinde opportunis ſolibus torrefacta proteritur.

Torrido. as. pe. cor. ſignificat comburo.

Torrens. nomē gn̄is maſ. ſigt fluuiū q̄ nō de fonte neq̄ de viua aqua ſz a pluuijs vel de montibus in valles deſcēdit ⁊ in mare vadit: ⁊ eſtate ſiccat̄: aquis v̄o hyemalibus inundat̄ ⁊ currit. Interdū ſumit̄ p fluuio. Hiero. in p̄s. Inebriabuntur ab vbertate domus tue: ⁊ torrente delitiarū tuar̄ potabis eos nō ſiccabit̄. Torrens v̄o participiū poſuit. Uirg. Hic tm̄ boree curamus frigora quantū aut numerū lupus aut torrētia flumina ripas. i. que torrentis more fluūt. Hinc torrentior et torrentiſſimus. Iuue. Et hypſeo torrentior. i. volubilior.

Torpeo. es. pui. piger ſum. Uirg. lib. iij. ge. Conſertoq̄ agmine cerui torpent mole noua ⁊ ſummis vix cornibus extant. Hic torpeſco. piger fio. Sal. in iug. Ceterum ingenium quo neq̄ melius neq̄ amplius in naturam mortalium eſt incultu atq̄ ſocordia torpeſcere ſinunt.

Torpor. animi ⁊ corporis debilitatio: a Torpedine piſce cui⁹ cōtractu corpus hebeſcit.

Torporo. as. pe. pro. torporem induco. Turpil. Stupidus aſtat ita eius aſpectus torporauit hominis amore.

Torpedo piſcis genus qui limo merſus occultat ſe ⁊ piſces ſupra natantes torpentes facit poſtquā vero obtorpuere deuorat. Ponitur ⁊ pro pigritia.

Toruus. a. um. a torrendo. e. in. o. mutata: vt ait Ser. vl' a tauris qui irati cum quadam truculentia reſpectāt. Nam toruitas proprie taurorū eſt: vel a torto aſpectu. Hinc fiunt aduerbia Torue Toruū ⁊ Torua. Plautus. Quid me torue aſpectas? Apul. Cum toruum in eos intueretur. Uirg. Talibus eneas ardentem ⁊ torua tuentem lenibat dictis.

Totū ⁊ oē ſic differunt: q totū dicimus vnius corporis plenitudinē: oē de vniuerſis: vt totū auditoriū hz ſcolaſticos. i. plenū eſt auditoriū ſcholaſticis: oē auditoriū hz ſcholaſticos. i. oīa auditoria. Poete tm̄ iſta ↄfundūt. Fit āt totus a tot q̄uis tot breue ſit: totus v̄o pductū. Quotus v̄o remanet breue. Sciendū eſt q ſi totū eſt pluralis numeri ptes quoq̄ pluralis numeri eē debēt: vt binas lr̄as a te ſuſcepi q̄rū alteris mihi gratularis: alteris ſignificas te eē icolumē. Si v̄o totū licet pluralis ſit numeri ſingulare habeat tū ptes ſingulares eē debent. vt Delector duobus poetis altero greco: altero latino.

Totidē ſigt tot ſilr̄. ſeu plane tot nec plures nec pauciores.

Toxicū dictū eſt q̄ſi taxicū vt inq̄t Ply. qm̄ taxos arbor eſt veneni p̄ſentiſſimi adeo vt ſi iumēta taxi folia comederint emoriant̄. Hanc quidā Similacē dixere ⁊ eſſe in arcadia tā p̄ſentis veneni vt ſi q̄s ſub ea dormiat cibū ne capiat moriatur.

T ante R

Trabea nomen poete cui īter Comicos octauus locus aſſignatur. Huius meminit. Ci. lib. iiij. tuſ. Et de finibus. Eſt ⁊ trabea genus veſtis. Cuius tria ſunt genera: vt Sue. lib. de genere veſtium inquit. Unū quod dijs ſacratur: tm̄ de purpura. Aliud purpureum qd̄ hz aliquid albi. Tertium augurale ex purpura ⁊ croco mixtum. Erat autē veſtis togata purpura circūducta ſub tegmine puniceo quā auree fibule annectebant. Uirg. de trabea regali ait. Ipſe quirinali lituo paruaq̄ ſedebat ſuccīctus trabea leuaq̄ ancyle gerebat. Picus equū domitor. Hinc Trabeati qui trabea ſunt induti. Ouid. lib. de faſtis. Hoc igitur vidit trabeati cura quirini cum rudibus populus annua iura daret.

Trabs. ⁊ trabes. is. vtroq̄ mō dr̄ gn̄e femi. Dicta a trahendo q in altum trahat̄. Proprie trabs vt Feſtus ait ſunt duo tigna edificij grā ſil' cōpacta. Nā cū ſimplicia ſūt non trabes ſed tigna dnr̄ q̄uis abuſiue p vno ligno qn̄q̄ dicatur.

Trabica nauis dicta eſt: q ſit nauibus confixa. Pacu. Labitur trabica in alueos.

Trabales. ſpēs tormentorum a trabibus. Hora. lib. car. Te ſemper anteit ſeua neceſſitas clauos trabales.

Trachea vel trachia arteria pulmonis: que et ſpiritalis phyſtula dicitur. Uide in fiſtula.

Trachelus. pe. pro. collum ſpina a vertice ad finem.

Trachys. latine aſperum. Hinc trachyno. as. aſperum facio.

Trachyna oppidum campanie: q̄ nūc interpoſita a Tarachyna vel tarachyne. ar̄. tm̄ pluraliter: qd̄ ēt anxur antea dicebat̄. Nūc aūt taracina vocat̄. Uide ſupra. Eſt ⁊ tarachyna ciui-

tas theſſalię quę Heraclea ab Hercule cognominata ē. Hinc ab Ouidio Trachynius dictus Ceix cõiunx Halcyones. Gręci Trachyna vocant aſpera. Unñ taracinam quaſi trachynaȝ ab aſpretis dici autumat Stra. Et a trachyna theſſalię Sophoclis tragędia trachyna dicta eſt. vnde Ci. lib. ij. tuſ. Quas hic voces apud ſophoclem in trahynis ędit.

Trachoma. pen. pro. Gręce enim τραχωμα vocatur ſcabricia palpebrarum interior ſicut in eadem parte glabritas: hoc eſt defluuium pilorum vadroſis ⁊ milphoſis.

Traconitidis regio. pars Iudeę quã ferunt inter monteȝ Libani ⁊ lacum Tyberiadis ſitam eẽ. Cuius tetrarches fuit philippus iuxta euangeliũ Lucę. Et eſt vt Hiero. inquit transboſdran arabie ciuitatem in deſerto contra hauſtralem plagam q̃ſi ad damaſcum reſpiciens. Hanc gentem inſtituit. Cis filius Aram: vt ſcribit Ioſephus lib. j. antiquitatis.

Trado. tradis. tradidi. traditum. ex trans et do. n. et. s. abiectis. ſigt in poteſtatẽ do. Ter. in phor. Uex ſcientẽ tacitũ cãm tradere: aduerſarijs etiã ne id lex coegit. Tradere ẽt eſt docere. Aug. Quicq̃d de arte loquẽdi ⁊ diſſerẽdi q̃cq̃d de dimenſionibus figurarũ ⁊ de muſicis ⁊ de numeris ſine magna difficultate nullo hoĩum tradente intellexi. Item ſigt dicere. Gel. Demoſthenẽ tradunt ⁊ veſtitu cęteroq; cultu corporis nitido venuſtoq;: nimiſq; accurato fuiſſe. Itẽ mandare: vt cum dicimus memorię ꝓditũ eſt. Itẽ fidei alicuius cõmittere: vt nuper mihi tradidit ęgon. Itẽ quaſi vendere. Hiero. in geñ. Pecunia digna tradat eam mihi coram vobis in poſſeſſionẽ ſepulchri. Item permittere. Nam in ſacris litteris: dei a quouis ſeceſſio ſiue deſtitutio nominatur. Unñ apoſtolus ad romanos. Tradidit illos deus in reprobum ſenſum. i. adeo permiſſi ſunt deferri in reprobum ſenſum.

Traduco. is. pen. ꝓ. ex trans ⁊ duco. in quo. n. ⁊. s. ſilr abijciunt ſigt de loco ad locuȝ duco. Cęſar. j. cõ. Heluetij ꝑ anguſtias ⁊ fines ſequanoꝝ ſuas copias traduxerãt ⁊ i Heduoꝝ fines ꝑuenerãt. Amb. Trãſduco vſus ẽ. De profundo ad lumen ex̃hunt: fluctuãtes de infimis ad ſuperna trãſducũt. Aliqñ traducere eſt adulteriora ducere. Plau. Traduce adhuc lineam pluſculũ. Aliqñ trãſferre. Mar. Traducta eſt gętulis. Unñ ⁊ traducere librũ ex vna lingua in aliã quidã dicũt. Hoc eſt interꝑ̃tari. Aliqñ agere ſiue p̃terire. Ci. Ser. Sulpitio. Qua rõne nobis traducendũ ſit hoc tempus. Aliqñ deridere ⁊ infamia afficere ⁊ velut in exemplũ ꝓponere vt eſt apud euang. Ioſeph cũ eẽt vir bonus ⁊ nollet eã traducere. Mar. Multoq; traduceris apher. Et traducere nutrire fouere ſuſtinere Iuue. Altera quos nudo traducit gallia talo.

Traduces: in vitibus diñr qui aliũde tracti ac ꝓpagati ſũt. Uar. li. j. de re ruſ. Arbuſta vbi traduces poſſint fieri vitiũ vt mediolanenſes faciunt arboribus quas vocant opulos. Uarro appellat traduces rumpos vbi ex arboribus in arbores traductis vitibus vinea fit. Huius ſingularis nominatiuus eſt. Tradux. Col. lib. vj. Si tradux ducem non contingit media virga inter eas deligetur.

Tragos latine hyrcus. Unñ tragędia rurſus tragos hęrba quã aliq̃ ſcorpion vocãt ſemipede alta folijs puſillis: racemis rubẽtibus: grano tritici. Hinc paratragędo v̄bũ. Tragus ꝯchę gñs mali ſapori. Suidas τραγος ϖαρατου τραχυδρεμαεχειν ταχος τισωμ ηϖαρατο τραχει αυφωνην εχειν ητρεχειν και τραγαν αμϖελους.

Tragũ neu. gñis. gñs piſcatorię retis: qd̃ ⁊ verticulũ d̃r.

Tragędia. pe. cor. q̃uis apud gręcos ꝓducatur αϖο του τραγου και τησωδης. Hoc eſt ab hirco ⁊ cantu q̃ſi hirci cãtus. Nã hircus dabaꝛ in p̃miũ tragicis auctoribus q̃ ruſtici ⁊ paſtores erãt. Uel ab hirco vineaꝝ hoſte ⁊ a cantilena eius ipſius rei apud Uirgiliũ plena. Uel ꝙ vter eiꝰ muſti plenus ſolẽne p̃miũ cãtoribꝰ erat. Hora. Carmine q̃ tragico vilẽ certauit ob hircũ. Alij a fęce putãt quã gręcoꝝ q̃dã Trygã ⁊ trygã vocãt appellatã ꝙ ora ſua fęcibus ꝑlinebãt ſcęnici añ vſuȝ ꝑſonaꝝ ab ęſchylo repertũ. Idẽ. Ignotũ tragicę genus inueniſſe camęnę d̃r ⁊ plauſtris vexiſſe poemata theſpis qui canerent agerentq; infecti fęcibus ora.

Tragicus quaſi hircinus qui tragędiam ſcribit. Tragice aduerbium ſignificat crudeliter quaſi more tragico.

Tragędus qui tragędiam canit ⁊ recitat.

Tragelaphus. pe. cor. ſpẽs ceruí: qui hirco ⁊ ceruo ſilr̃s eſt barba ⁊ vilo diſtans ab alijs dicitur hirco ceruus τραγος hircus ελαφος ceruus de quo in deutro. habetur.

Tragopagus. pe. co. hęrba in acetarijs laudata quę a quibuſdã Barbula hircina: ab alijs comę qr folia hȝ inſtar croci in rotundũ ſparſa. Uulgo barba petrę d̃r in gallia trãſpadana.

Tragonia hęrba quę ad alligata triduo d̃r cõſumere lyenes.

Tragion. ſiue tragonis hęrba q̃ naſciꝛ in creta iunipero ſilr̃s.

Tragopa. auis i ęthiopia q̃ cornibꝰ arietinis p̃fert caput armatũ

Tragemata bellaria ſm̃ Macro. i. oẽ menſę ſcd̃ę genus.

Tragea: ſiue tragia inſula vna ex cycladibus. Ex qua Theogiton peripateticus Ariſtoteli familiaris.

Tragula genus teli haſta dicitur ꝙ ſcuto infixa trahatur. Sal. lib. iiij. hiſt. Auidiſſimis atq; pręparatis ducibus ⁊ metellus ictu tragulę ſauciaretur. Plau. in epiſt. Tragulã in te inijcere adornat neſcio quã fabricã facit. Et tragula rete quod vulgo nunc tractam vocant. Ply. vſus ſuberis anchoralibus maxime nauiũ piſcantiũq; tragulis ⁊ cadorum obturamentis. Dicta tragula ꝙ ex vndis vt plurimum trahatur.

Tragurium. inſula in mari Adriatico adiacẽs dalmatię in qua eſt ciuitas euiſdem nominis. Auctor Ptolomęus. lib. ij.

Traho. is. xi. ctum. per vim duco. Trahimur enim inuiti: ducimur volentes. Uirg. Altaria ad ipſã trementẽ traxit. Aliqñ ſimpliciter ducere. Lac. lib. ij. Nec quicq̃ poſſit eſſe oĩno qd̃ non originem adeo traxerit. Aliqñ leuare. Ci. Atq; etiam ex puteis iugibus aquã calidam trahit: aliqñ pro trahere. Sal. in iug. Atherbal: vbi intelligit oẽs fortunas ſuas in extremo ſitas: hoſtem infeſtum auxilij ſpem eſſe nullam penuria rerũ neceſſariarum bellum trahi non poſſe. Aliquando remouere. Sal. Niſi ea res longius nos ab incępto traheret. Aliquãdo extendere. Uirg. Ille horridus alter deſidia latamq; trahens inglorius aluum. Aliter idem vſus eſt. Necnon ⁊ vario noctem ſermone trahebant. ideſt terebant vel conſumebant. Huius compoſita ſunt. Abſtraho. Attraho: ad me traho. Cice. Treba. Me qui te non romam attraham te qui nõ huc adoles. Contraho. Detraho. Diſtraho. Extraho. Intertraho. Pertraho perfecte ſeu ad finem traho. Protraho differo ꝓlongo. Ter. in an. Impetrabo vt aliquot ſalteȝ nuptijs protrahat dies. Retraho retro ſeu rurſus traho. Idẽ. Poſtq; poeta vetus poetam nõ põt retrahere a ſtudio. Sal. Fuere tamen extra coniurationem complures qui ad Catilinaȝ in initio profecti ſunt. In his erat Fuluius ſenatoris filius quem retractum ex itinere parens necari iuſſit. Hier. in exo. Retrahe manum tuam in ſinum tuum. Subtraho proprie ſignificat ſub ſiue de medio aufero. Lact. lib. ij. Qui vel morte ſubtracti vel abſentia fuerant ſeparati. Hiero. ad Iulia. Audio fauſtinam ſubita tibi dormitione ſubtractam. Oñq; ſurripio furor. Plau. in caſ. Nam peculij probam nihil habere addecet clam viro ⁊ quę habet partum eius haud cõmodi ẽ quin viro aut ſubtrahat aut ſtupro inuenerit.

Tracto frequentatiuũ eſt quaſi frequẽter traho vel ſurſum traho. Ter. in heau. Hęc arte tractabat virũ vt illius aĩum cupidum inopia incenderet. Et tractare eſt mereri vt bñ tractaſti me. i. bñ meritus fuiſti de me. Itẽ diſſerere ꝙ ea de q̃bus diſſerimus frequẽter tangere videmur. Hic tractatus. Item frequẽter tangere. Col. li. vij. Talis notulę vitulos opȝ cum adhuc teneri ſũt cõſueſcẽ: manu tractari. Iuue. Per puppim ⁊ duros gaudet tractare rudẽtes. Item exercere: vt qd̃ medicorum eſt promittũt medici tractãt fabrilia fabri. Itẽ gubernare. Ci. Bruto. Fuit in cilicia mecũ tribunus militũ quo in munere ita ſe tractãt vt accępiſſe ab eo beneficiũ viderer nõ dediſſe. Huius compoſita ſunt. Attrecto. Hiero. in gene. Si attrectauerit me pater meus ⁊ ſenſerit timeo ne putet ſibi voluiſſe me illudere. Contrecto. Detracto. Retracto. Obtrecto. quaſi aduerſus aliquẽ tracto: pertracto perfecte tracto.

Tractus. us. ſpatium regio plaga. Uirg. Indicio eſt tractu ſur-

gens oleaſter eodem.

Tractiꝫ aduerbiū ſigt trahēdo in longū ſine intermiſſiōe: lōgo
tractu: diutine. Plau. in am. Quid ſi ego tractim tāgā vt dor
miat. Virg. Tū ſonus audit̄ grauior tractimqꝫ ſuſurrat.

Traha. genus vehiculi ſine rotis quo coloni vtunt̄ a trahendo
dem̄ Hiero. in li. paral. Et fecit ſup eos tribula ⁊ trahas ⁊ ſer
rea carpēta trāſire. Vir. li. j. ge. ꝑ epēthesiꝫ trahee dixit ſicut
nauita ꝓ nauta. Tribulaqꝫ traheeqꝫ ⁊ iniquo pōdere raſtri.

Trahax: auidus rapax: oīa ad ſe trahēs. Plau. Ebo lutum leno
ninū: ebo ſterquiliniū publicū īpure īhoneſte iniure: illex: la
bes ppl̄i: pecunie accipiter auide atqꝫ inuide ꝓcax rapax tra
hax trecentis verſibus tuas impuritates loqui nemo poteſt.

Traijcio. is. ex trans ⁊ iacio. remotis. n. ⁊. s. ſigt traduco trāſpor
to tranſueo Nam proprie naute que traijciunt tranſportare
ſeu trāſuehere aut traducere dici pn̄t. Alij vō traducūt tm̄: cū
traijcere dn̄r ſicut lib. j. docet. Liui. Prese armētū agēs nan
do traiecerat. Plācus. Ci. Exercitū ad calēdas maias rhoda
nū traieci. In his exēplis nō traijcio ꝓ trāſporto vt quidam
volunt dicentes. Traijcio exercitū. i. trāſporto exercituꝫ trāſ
mare: aut tranſflumen. Traijcio mare vel flumen. i. tranſeo.
Liui. de ſecundo bello punico. Amneꝫ vado traiecit. Aliqn̄
cōiunctiꝫ. Idē: Traiecit copias iberū. Aliqn̄ traijcere ē tranſ
figere trāſuerberare. Idē li. ij. Contra quē ⁊ ille ↄcitat equū
tātaqꝫ vis īfeſtis venientiū haſtis fuit: vt brachiū Ebutio tra
iectū: manlio ꝑcuſſum pectus. Hinc traiectio. tranſitio. lib. j.
de diui. Cum celum ⁊ oī parte patens atqꝫ apertum intuent̄
traiectiones motuſqꝫ ſtellarū obſeruauerunt.

Trallis vrbs lydie nō lōge a Magneſia ſita in vertice quodaꝫ
qui ꝓmontorium nā munitū hꝫ ab arguis. ⁊ a tracibus qui
buſdā ↄdita. Sunt ⁊ alie trallis in phrygia vbi ſunt Carie
fines: hec alijs noībus dicta eſt Euātia ⁊ Seleutia ⁊ Antio-
chia. Hinc Tralianus. a. um. Ci. ī phil. Trallia nā aut Ephe-
ſinā dicere putes. Ex trallibus fuit Menodorus vir doct⁹
Hoc nomē trallis ſm̄ Priſ. tm̄ pluraliter declinatur ⁊ tam
actm̄ quam noīatiuuꝫ ī is. tm̄ mittit: ſicut alpis ſardis ſyrtis.

Tralucidum. quod per mediuꝫ lucet. Ply. Suauiores albe vie
quoniam e tralucido facilius accipitur aer.

Trama: ſubtegmē. Perſius. Mihi trama figura ſit reliqua.

Trames. generis maſ. ſemita tranſuerſa. Liui. lib. v. Obliquis
tramitibus egreſſi.

Trans ꝓpoſitio eſt que ſigt vltra: vt cum de loco ad locum ⁊ de
vno ad alterū ⁊ de vna re ad alterā trāſitionē facimus. Se-
parat̄ qn̄qꝫ: vt tranſmare: trāſmōtes. Sꝫ plerūqꝫ cōponitur
ꝓſertim cū his lr̄is. A. vt trāſalpinus. C. vt tranſcurro. D. vt
traduco. E. vt trāſeo. F. vt trāſfero. G. vt trāſgredior. J. vt
traijcio. L. vt tranſlego. M. vt tranſmigro. N. vt trano. P.
vt tranſpono. S. vt tranſcribo. T. vt tranſtigritanus qui ha
bitat trans tigrim. V. vt tranſueo. Sed eſt ſciendum ꝙ cō-
poſita cum. n. vel. i. conſonante: vel. d. amittit. n. ⁊. s. vt trano
traijcio traduco. In reliqs manet integra niſi cum. s. in quo
s. tm̄ abijcimus: vt tranſcribo. Apul. tm̄ docet. ꝙ ſi trans po-
natur cum eo duco: pono: pōt retinere ⁊ perdere. nſ. vt trāſ
duco traduco. tranſpono trapono: trāſeo ⁊ traeo. In alijs re
tinet. nſ. niſi in trano trado traijcio.

Tranare ſigt vltra nare. i. natare. Liui. li. ij. Multiſqꝫ ſuper inci
dentibus telis incolumis ad ſuos tranauit. Virg. Superant
montes ⁊ flumina tranant.

Tranquillo. as. quietum facio. Aug. lib. viij. con. Tranquillatur
celū ⁊ mare ⁊ exaltant nimis quoniam timuerunt nimis.

Trāſact⁹ ꝑticipiū. idē ē qꝺ ꝓterit⁹. Ci. li. ij. ad he. In ↄſeq̄nti tpe
ſpectabit̄ nunqd re tranſacta relictū ſit quod indicet aut fa-
ctum eſſe maleficiꝫ: aut a quo ſit factum.

Tranſcendo ex trans ⁊ ſcando. ſigt aſcendēdo tranſgredior.

Tranſcurro. vltra curro. Teren. in eu. Tu abi atqꝫ obſera ho-
ſtium intus dum ego tranſcurro ad forum.

Tranſcribo. idem qꝺ excribo: hoc ē ab exemplarijs q̄cqꝫ deſcri-
bo. Qn̄qꝫ tamen ponitur pro trado. Virg. li. vij. Et tua dar-
daneis tranſcribi ſceptra colonis.

Tranſeo. is. iui. ⁊ tranſij. itum. vltra eo. a quo tranſitio ⁊ tranſi-
tus. ⁊ compoſitum pertranſeo.

Tranſitorius. a. um. quod cito trāſit. Leo pa. Hec ergo nō trāſi
torie ſed cum ingenti tremore debemus attendere.

Tranſeunt̄. aduerbiū a tranſiens vntis. formatū. Aug. li. iij. ciui.
dei. Quod vitium. Saluſtius magis trāſeunter attigit. Hoc
eſt in tranſitu: ſiue tranſeundo.

Tranſenna. ꝑ quā aſpectus tranſire pōt. Cice. lib. j. de oratore
pro feneſtra ſeu canzello poſuit cū ait. Nūc petas a Craſſo
vt illam copiam quaꝫ conſtructā vno in loco q̄ſi ꝑ tranſen-
nā ꝓtereuntes ſtrinctim aſpeximus in lucē ꝓferat. Tranſen
na etiam funis extentus dr̄. Sal. lib. ij. hiſt. Trāſenna demiſ-
ſum victorie ſimulachrū cū machinato ſtrepitu tonitruū coro
nam capiti īponebat metello. Qn̄qꝫ ponit̄ ꝓ decipulo laq̄o ⁊
funiculo ad decipiendū concinato. Pla. in bac. Nunc e tran
ſenna hic turdus lumbricū petit. Et in Ru. In etate agenda
hoīum plurime fiunt tranſenne: vbi decipiuntur dolis atqꝫ
edepol in eas plerūqꝫ eſca īponitur quā ſi quis auidius po-
ſcit eſcam auariter decipitur in tranſenna ſua auaritia.

Tranſfero. pe. co. tranſferri dr̄ res cū nō remanet apud eos a q̄-
bus transfert̄. Ci. lib. j. offi. Qꝺ ab Ennio poſitum in vna re
trāſferri in multas pōt. Hinc trāſlatio q̄ ſit quotiēs vl̄ deeſt
verborū ꝓprietas vel vitat̄ iteratio. Ci. aūt tranſlationē ver
borū maxime ꝓbat li. de optimo gn̄e dicendi cū inquit. Sed
phalerius demetrius meo iudicio preſtat ceteris: cuius orō
cū ſedat placideqꝫ loquit̄ tū illuſtrant eā quaſi ſtelle quedaꝫ
trāſlata vba atqꝫ īmutata. Trāſlata dico vt ſepe iā que per
ſil̄itudinē ad aliā rē aut ſuauitatis aut inopie cā tranſferunt̄
Quint. aūt que ſint verba ꝓpria q̄qꝫ trāſlata: quo mō trāſfe-
rant̄: que ſit vitioſa trāſlatio ⁊ cur. reperta ſit trāſlatio diffu
ſe tradit. li. j. Juſt. dicens. Propria ſunt verba cum id ſignifi
cant in qꝺ denoīata ſunt. Tranſlata cū aliū natura intellectū
aliū loco ꝓbēt. Vſitatis tutius vtimur: noua non ſine ꝑiculo
quodā fugim⁹. Et li. viij. Transfert̄ igit̄ nomen aut vbū ex
eo loco in quo primum erat in eū: in quo aut ꝓprium deeſt:
aut tranſlatū ꝓprio melius eſt. Id facimus aut qꝛ neceſſe eſt
aut qꝛ ſignificātius eſt aut vt dixi decentius. Vbi nihil horū
preſtabit qꝺ tranſfertur in ꝓpriū. Aſco. ſcribit tranſlatiua di
cta eſſe non noua: nec nuper inuenta ſed aliunde tranſlata.
Trāſlatiuū grece μεταφορα. i. promiſcuum vulgare publi
cum indifferens tranſlatitia ſunt ⁊ verba ꝑ methaphoraꝫ in
alienuꝫ migrātia. Sene. Tranſlatiuas ſiue tranſlatitias ſn̄ias
que ſua oratorū ſupellex ē pro locis communibus intelligit.
Sunt ⁊ ſacra tranſlatitia apud Macrobium.

Tranſfugio. de loco ad locum fugio. Liui. li. ij. Magna clientiū
comitatus manu tranſfugit.

Tranſfuga. pe. cor. q̄ tranſfugit. Idē in eodē deinde metuens ne
ſi conſulum in iuſſu ⁊ ignarus omnibus iret deprehēſus for
te a cuſtodibus romanis retraheretur: vt tranſfuga fortuna
tamē vrbis crimen affirmante ſenatū adit. Nec ſolum vt cō
ſultus inquit tranſfuga is accipiendus ē q̄ aut ad hoſtes aut
a bello tranſfugit ſed ⁊ qui per induciarū tempus ad eos cū
quibus nulla amicitia eſt: fide ſuſpecta trāſfugit.

Tranſfigo. penultima producta. tranſfodio ſeu tranſuerbero.
Liuius lib. j. ſtricto itaqꝫ gladio ſimul verbis increpās tranſ
figit puellam.

Tranſfundo is. de vaſe in vas fundo. Cato. Vbi dies. xxx. pre-
terierint trāſfundito: ita relinquit̄ vſqꝫ ad vindemiaꝫ. Ci. ꝑ
tranſlationē Dolobelle ſcripſit. Libentius oēs meas laudes
ſi modo ſint alique mee laudes ad te tranſfuderim.

Tranſgredior. trāſeo. a pedū greſſu ꝓprie dr̄: ſed auctoritas ve-
tuſta liberiorē loquēdi vſū dedit. Sal. li. j. hiſ. Et de his q̄ na
uigaſſent ⁊ de ipſis nauib⁹ eo vbo vti voluit ī qb⁹ gradus nō
ſit deceptio. Nactus obſcuram noctē eſtu ſecundo: ac inde
trāſgreſſus omnes recepit mons preceptus a luſitanis. Sic
⁊ tranſgreſſus. us. pro tranſfretatione.

Tranſigo. is. penul. cor. ex trans ⁊ ago: ſignificat tranſeo ſeu vl-
tra traduco. Salu. Sed multi mortales dediti ventri atqꝫ
ſomno īdocti incultiqꝫ ſicuti peregrinantes tranſegere Hie
ro. Et immolantes deo ſacrificiū laudis: noctē totam tranſe

gere. Aliqñ ſignificat Tracto. Ter. in an. Intus trãſigeꝛ ſi q̄d quod reſtat. Aliquando cõuenio concordo paciſcor. Li. Treba. Puto cum Auiano trãſigere poſſemus.

Tranſilio. is. pe. cor. ex trans ⁊ ſalio: ſed. s. abijcitur ſig̃t vltra ſalio. Col. li. vij. ſi foſſam ſine cunctatione tranſilit.

Tranſlego. pe. cor. legendo tranſcurro ſiue vltra lego. Plau. in aſi. Age queſo mi hercle tranſlege.

Tranſmigro. tranſmigras. pe. cõi ſignificat habitatum eo ſiue tranſeo: vel in longiorem locum domicilium habitationẽq3 cõmuto. Hiero. Et pſecuti eos ſunt de ciuitate in ciuitatem expellentes de iudea: vt ad gentiū ppl'3 tranſmigrarent.

Tranſmitto. is. vltra vel de loco ad locum mitto. Ply. lib. xviij. Item cribraria que ſimili modo in tertio remanſit cribro anguſtiſſimo: ⁊ tantum arenas tranſmittente. Aliquando celeriter tranſeo. Uirgilius. Alia de parte patentis tranſmittūt curſu campos.

Tranſpicio vltra aſpicio. Lac. de opi. Per eas igitur membrana ſenſus ille qui d2 mens ea que ſunt foris tranſpicit.

Tranſtra ſunt loca vel tabule ſup quas ſedent remiges. Uirg. Trãſtra per ⁊ remos. Et apd̄ Ezechielez. Quercus de baſan dolauerūt in remos tuos ⁊ tranſtra tua fecerūt tibi ex ebore indico. Hec etiaʒ Iuga dici ſolent. Uirg. Inde alias anime per iuga lõga ſedebant deturbat: laxatq3 foros. Et tranſtra tigna que tranſuerſa a pariete in parietem porriguntur. Uictr. lib. v. Trabes etiam ſupra columnas ⁊ paraſtata ⁊ antas ponuntur in contignationibus tigna ⁊ axes ſub tectis ſi maiora ſpatia ſunt: ⁊ tranſtra ⁊ capreoli ſi commoda columen ⁊ canterij ſ3 ⁊ ſedilia in nauibus.

Tranſuador. ⁊ tranſuado, as. pe. cor. per vadum traijcio. Hier. ad Helio. Per tranſlationem. Sed quoniam ſcopuloſis locis enauigauit oratio ⁊ inter cannas ſpumeis fluctibus cautes fragilis in altum cimba proceſſit: expandenda vela ſunt ventis ⁊ queſtionum ſcrupulis tranſuadatis letantium more nautarū epilogi celeuma cantandum eſt.

Tranſueho. vltra veho. Saluſtius in Iug. Ex eo numero Medi ⁊ Perſe ⁊ Armeni cum nauibus in Africã tranſuecti proximos noſtro mari locos occupauere. Aug. Caro Ieſu ē marie quam ſuper aſtra tranſuexit honorans oēm humanam naturam: ⁊ multo magis maternam.

Tranſuerbero. as. transfigo. Li. Martio. Sed que põt eē hoī politico delectatio cū aut hõ imbecillus a valentiſſima belua laniatur aut preclara beſtia venabulo tranſuerberatur.

Tranſuerſus a tranſuerto eſſe debet quod eſt in obliquuʒ verto: licet nondum legerim. Col. li. ij. S3 in arando maxime obſeruandum eſt vt tranſuerſus mons ſulcetur. Li. lib. iiij. ad heren. Ecce ibi iſte de tranſuerſo. Heus inq̄t adoleſcens pueri tui modo me pulſarunt: ſatiſſacias oportet.

Tranſuolo. as. pe. cor. ad aues pertinet: ſed per tranſlationẽ ponitur pro trãſcurro vel pro repẽte accedo. Hiero. ad dama. Meq3 dubiū ⁊ q̄d facerẽ neſcientẽ: ita feſtinus exterruit vt oībus ꝑtermiſſis ad ſcribendum tranſuolarẽ. Plau. in epi. pro transfugio poſuit. Tranſuolauerunt ad hoſtes.

Tranſumo. is. ex alio ſumo. Uñ que ex primis tabulis tranſcripta ſunt: ſolennitate iuris adhibita dr̄ tranſumpta ⁊ actus ipſe tranſumptio. Item tranſumptio figura eſt quaʒ greci μεταλήψιν vocant cū rẽ ex alio ad aliuʒ tranſmouemus.

Tranſuo. is. ex trans ⁊ ſuo. ſed. s. abijcitur. Col. lib. vij. Media pars deſcripti orbiculi eadem fibula tranſuitur.

Trapetes vel trapetū. pe. ꝓ. mola olearia. a τρεπω voluo ſeu verto. Uar. a terendo. Uirg. lib. ij. deducit. He. Teritur ſycionia bacca trapetis glande ſues.

Trapeza menſa ſeu tabula qua argentarij vtuntur.

Trapezite pe. pro. menſarij pecuniarū campſores. Plau. in cap. Subducam ratiunculam quãtillū argenti mihi apud trapezitam fiet. Hiero. contra Ruſi. Quaſi bonus trapezita adulterine monete pecuniam reprobet.

Trauli qui maiori difficultate loquuntur. vñ ⁊ Traulis. Lucr. li. iiij. magna atq3 manifcata cataplexis plenaq3 honoris balba loqui non quit traulis muta pudens eſt.

Trebia. fluuius extra Placentiaʒ apud quã Annibal romanos vicit. Eſt ⁊ trebia Celtiberorū ciuitas que ꝑs eſt hiſpanie.

Trebula oppidum fuit haud longe ab vrbe vt ſcribit Ply. Et olim trebulanis ciuitas data fuit. Hic Caſei Trebulani dicti ſunt de quibus Mar. Trebulanos gemuit cõmẽdat gratia duplex: ſiue leui flãma ſiue domamur aqua. Prope trebulanos ſūt ⁊ alij populi nomĩe Trebiani. auctore Plynio. li. iij. Sue. in Tibe. Iterum eo cenſente vt trebianis legatã in opꝰ noui theatri pecuniam ad munitionem vie transferre concederetur: obtinere non potuit.

Tremo. is. ſimilitudine vocis que tunc cum valde tremit. apparet. Quo etiaʒ in corpore pili vt ariſta in ſpica hordei horrẽt. Et tremere quidem cõmoueri ſeu agitari ſignificat. Plau. in aſi. Non placet pro monſtro eſt: quando qui ſudat tremit. Interdū ponitur pro timere. Uir. lib. ij. Hic aliud maius miſeris multoq3 tremendum. Huius cõpoſita ſunt Contremo. Intremo. Intus ſeu valde tremo. Uirg. li. iij. Et feſſum quotiens motat latus intremere omnem murmure trinacriam. Pertremo valde tremo. Et habent penul. corre.

Tremiſco. is. tremore cõcutior. Uirg. li. iij. Sonitumq3 pedum vocemq3 tremiſco. Hinc Cõtremiſco ⁊ pertremiſco. Lactã. lib. vij. Itaq3 trepidabunt omnes ⁊ ad luctuoſum illum ſonitum contremiſcent. Hiero. contra Uigil. Ita totus ⁊ corpore ⁊ animo pertremiſco.

Tremefacio ſicut ſonat. Uirg. Tum vero tremefacta nouus ꝑ pectora cunctis inſinuat pauor.

Tremor modo ipſam cõmotionem ſeu agitationẽ: modo timorem ſignificat. Uirg. lib. ij. ge. Unde tremor terris: Et alibi. Cur ante tubam tremor occupat artus: venit tamen ex greco τρεμω ⁊ illa que deducuntur.

Tremebūdus. abūde tremẽs. Li. lib. iij. ad he. Sin erit ſermo in iocatione leuiter ⁊ tremebunda voce cū ꝑua ſigatione riſus.

Trepidus. a. um. idem quod pauidus. Cuius diminutiuum eſt Trepidulꝰ. Gel. Pulli trepiduli circunſtrepere. Et trepidus Feſtinus. Uirg. lib. iij. Hic me dum trepidi crudelia limina linquunt immemores ſocij vaſto cyclopis in antro deſeruere. Ser. Trepidi feſtini vt per timorem non per odium relictus fuiſſe videatur.

Trepido. as. pe. cor. timeo. Amb. Trepidare v̄ginum eſt ad oẽs ingreſſus viri pauere: oẽſq3 viri affatus vereri. Et trepidare feſtinare. Uir. li. iiij. dū trepidãt ale ſaltuſq3 ĩdagine cingunt.

Treueri. populi Gallie inter Belgas in confinibus Germanie. Neruijs finitimi.

Treſſis. tres aſſes. Perſis. Non tres agaſo.

Tris a greco. Nam greci τρεισ dicunt. Unde trias adis trinitas. Aliqñ ſignificat valde. Hinc Triſur. Triſmegiſtus.

Triangulus. figura tres angulos hñs: quam greci τριγωνον vocant. Hinc triangularis ⁊ hoc triangulare.

Triarchus nauis triremis prepoſitus. ab arcon princeps.

Triarij erant milites fortiſſimi: qui in legione romana vltimi erãt. Hi ſi qñ res fuiſſ3 in ꝑiculo ĩ frõte acierū poplitibꝰ flexis ſtabãt ita vt potius aĩam amitterent q̄3 de loco decederent. Uñ ortū ē illud ꝓuerbiū cū res ſunt dubie. Uentū ē ad triarios. Uar. Triarij dci ꝙ ĩ acie tertio ordine extremis ſubſidio ponerent̃. Plau. agite nūc ſubſidete oẽs q̄ſi ſolent triarij.

Tribus. us a tributo dãdo: vel ꝙ ager romanus ꝑmo diuiſus ĩ tres ꝑtes fuerit: ⁊ tres ꝑtes ppl'i facte: vna tacienſium a tacio ſabinoꝝ rege tã amico poſt federa. Alia ramniū ſiue ramnenſium a romulo. Tertia lucerū a Lucuſmone. Uar. enĩ ſcribit Romulū dimicãtẽ ꝯ Titū tacitū a lucumõibus. hͦ eſt thuſcis auxilia poſtulaſſe. vñ q̄dã venit cū exercitu cui recepto iam Tacio ꝑs vrbis ẽ data. Uñ in vrbe thuſcus dictus eſt vicus. Siue vt aliq̄ volunt a Luco. quẽ Aſyllum vocauerat romulus. Ergo tres partes diuiſus erat pplꝰs ad eo vt qui ẽt vni ꝑerat parti Tribunus diceretur ⁊ ſūptus dati pplo tributa vocantur. S3 poſtea alie quoq3 ꝑtes vrbis facte q̄ ſilr tribꝰ appellate ſunt. Nã ĩ ſex ꝑtes fuit diſtributa ciuitas in ꝑmos ſecundoſq3 taciẽſes ramnes. Luceres Quelib3 ex tribubꝰ dẽcẽ curias ꝯtinebat q̄ de noībꝰ Sabinarū appellate ſūt Uar.

Feſtus. Plutarchus ⁊ Aſco. Diſſentit paulū Liui. ſcribēs a Romulo Cēturias eq̄tū tres fuiſſe ꝯſcriptas ramnēſes taciē ſes ⁊ luceres nec vr̄ exiſtimare totū ppl'ʒ in hos fuiſſe diſtributū: ſʒ ſolos eq̄tes. Aug. ī pſal. īterpretatiōe ſic ſcribit. Trib⁹ alio noīe dici pñt curię: ſʒ nō ꝓpe nā ꝓpe ſi dixim⁹ curias: nō ītelligūt niſi curię q̄ ſūt in ciuitatibus ſingulę: vñ Curiales ⁊ decuriones. i. ꝙ ſint ī curia vel de curia. Et nr̄is q2 tales curias ſingulas hñt ſingule ciuitates. Sūt aūt vel erāt aliqñ in iſtis quoqʒ ciuitatib⁹ curię ēt ppl'orū ⁊ vna ciuitas ml'tas curias hʒ: ſicut Roma. xxxv. curias hʒ ppl'i. De dñr trib⁹. Has ppl's iſrael. xij. hēbat ſcdʒ filios Jaco. Ply. refert q̄ttuor ſolas vrbanas trib⁹ fuiſſe appellatas a partib⁹ vrbis ī q̄b⁹ habitabāt. Nā Suburrana. Palatina. Collina. ⁊ Exq̄lia dicebant.

Tribulis. pe. ꝓ. qui ex tribu ē. Hor. in ep'lis. Ut cum pileolo ſoleas cōuiua tribulis. Ci. Se. Lucio Coſſino amico ⁊ tribuli tuo valde familiariter vtor. hic Cōtribulis q̄ ex eadē tribu ē Hiero. li. ij. macha. Quod cum rex annuiſſe ſtatim ad gentilem ritum contribules ſuos transferre cępit.

Tributim: aduerbium ſignificat per ſingulas tribus.

Tributū. a tribubus. Uar. dcm̄ oñdit: ꝙ ea pecunia q̄ ppl'o imperata erat tributim ſoluebat̄. Feſtus. Tributū dictū q2 ex priuato in publicū tribuit̄. Sumi poſtea hoc vocabulū cępit largius pro oī munere quod a ſubditis ſoluitur.

Tributarius. qui ſoluēdo tributo obnoxius eſt. Juſti. li. j. Sed ciuitates quę medorū tributarię fuerant.

Tribuni dicti. ꝙ tunc in tres partes populus diuiſus erat: ⁊ ex ſingulis creabant̄: vel q2 tribuuʒ ſuffragio crearent̄ Uel q2 vt Uege. inq̄t. ꝙ tribuebāt iura militibus. Tribuni ēt vocati ſunt q̄ magiſtratū gerebant: vt regū tp̄e tribuni celex q̄ cēturijs p̄erant: poſtea fc̄i ſūt tribuni militares in caſtris q̄ parē cū conſulibus hērēt ptāte q̄ iperatori opponebantur pro militibus. Tribunorū militariū ſicut docʒ Aſco. duo ſūt gñā Alij ruſuli dñr q̄ in exercitu creari ſolēt. Alij ſūt Comitiati q̄ Romę comitijs deſignant̄. Tribuni militaris officium eſt vt miles veſte nitidus: armis bene munitus: exercitationis vſu ⁊ diſciplina eruditus incedebat. Olim tribuni militum cōſulari ptāte ꝓmiſcue ex pr̄ibus ac plebe creati ſūt. Alij fuerūt tribuni plebis q̄ in diſſenſione plebis a pr̄ibus fc̄i ſunt anno fere. xvij. poſt exactos reges. Alij tribuni ęrarij. dicti ab eo ꝙ his attributa erat pecunia quam militi redebant.

Tribunitius qui tribunus fuit.

Tribunitius. a. um. q̄ ad tribunus ꝑtinet. Sal. Naʒ poſtq̄: Cn. Pōpeio. ⁊. M. Craſ. cōſulibus tribunitia ptās reſtituta eſt.

Tribunatus. us. ipſa tribunoruʒ dignitas. Cice. in Lęl. De Caij aut Gracchi tribunatu q̄d expectē non li augurari.

Tribunal. pe. pro. locus excelſus in quo reſidebat: qui ius tribubus redderet.

Tribuo. is. bui. butū. q̄ſi tributū do. cōcedo. Sʒ hoc beniuolę ei⁹ tribuendum ē. Aliqñ capit̄ ſicut vęndo. Hiero. in deutro. A quam pecunia tribuę ⁊ ſic bibemus. Aliqñ capit̄ ꝓ aſſumo vt tu tibi multū tribuis. Aliqñ ꝓ fauce. Ci. Craſſipedi. Cum vniuerſo ordini: publicanorū ſꝑ libentiſſime tribuerim. Huius cōpoſita ſūt. Attribuo. Cōtribuo ſil'tribuo: hoc eſt alijs partem facio. Diſtribuo. diuerſis modis tribuo. Ter. in adel. Argētū annumerauit. illico dedit: p̄terea in ſumptum dimidium minę id diſtributum eſt ſane ex ſententia. Retribuo. quaſi retro tribuo. hoc eſt remunero.

Tribulus. pen. cor. ſpinę genus a ſemini triangulari dictus vel ꝙ cuſpidatus trifariam feriat. Ouid. li. v. me. Lulium tribuli q3 fatigant triticeę meſſes.

Tribula. ę. ⁊ Tribulum. genus vehiculi quo frumenta in earea terunt̄ a tribus lateribus ſic appellat̄. Aug. li. de ci. dei. Naʒ ſicut ſub vno igne aurū rutilat ⁊ palea fumat: ⁊ ſub eadē tribula ſtipulę cōminunt̄: frumenta purgant̄. Uirg. li. j. ge. Tribulaq3 traceęq3 ⁊ iniquo pōdere raſtri. Uar. E ſpicis in aerea excuti grana quod fit apud alios iumtis iūctis ⁊ tribulo

Tribularium a tribula fieri videtur ⁊ ſignificat locum vbi tribulę ſeconduntur: vt eſt apud Col.

Tribulor. verbū fcm̄ ab anguſtia ⁊ dolore illorū q̄ tribulū ferri vel tribulū hęrbā calcauerint q̄ orit̄ in lacubus ⁊ paludibus trigoli vr̄ ferrarię vulgariter etiā murex: angulata eſt: iacit̄ vt vis ſemper cuſpis eſt erecta. bellicū ferramentum eſt.

Tribrachus. pe. corre. pes. ex tribus breuib⁹ ſyllabis cōſtans a Τρεις ⁊ Βραχυσ quod ſig̃t breue: vt te corydono alexi. vbi dono a tribrachus ē cū vocalis añ vocalem breuis fiat.

Trica. apulię oppidum. Uide in dictione Apina.

Tricę capilli pedib⁹ pullorū gallinaceor inuoluti. Qm̄ vō greſſum illorū īpediant: fcm̄ eſt vt oīa īpedimenta trice dicantur Plau. in Cur. Qd̄ argētū tu mihi: q̄s mihi tricas narras. Jnde extricare ⁊ Jntricare pro expedire ⁊ impedire.

Tricephalus. pe. cor. qui habet tria capita.

Triceps. trium capitum. Seneca. Tricipiteʒ ſecum bęluam manibus trahens.

Tricliniū. latine diſcubitoriū dici pōt. Eſt enī locus in quo diſcūbebāt ⁊ cęnabāt p̄cipue in conuiuiū accepti a tribus lectis quos ſternebant cōtignis. Nā tris menſas īconuio apponere veteres ſolebāt ⁊ iacēdo cęnare ſicut turci faciūt Τεισ. n. tres κλινη lectus dr̄. Hic Hora. Sępe trib⁹ lectis videas cęnare q̄ternos eq̄bus vnus auet q̄uis adſpergere cunctos preter eū q̄ prebet aquā. Juue. Ergo duos poſt ſi libuit menſes neglectū adhibere clientē tertia ne vacuo ceſſaret culcitra lecto vna ſimus ait. Uir. Jnde toro pater Aeneas ſic orſus ab alto. Quinti. locū intellexit cū ait. Uir. eo limē egreſſo tricliniū illud ſupra cōuiuas corruit. Apul. lib. x. Jā deniq3 cęnati e triclinio dñi deceſſeramus. Hunc locū Ci. appellat Conclaue. Cuius hęc ſūt verba. Nec īter conclaue illō cecidit. Proprie tñ ꝯclaue dr̄ quicūq3 locus ſecretior vbi colloquia fieri ſolent. Habetq3 vnā clauem cōem domeſticis: nec eſt oībus ad eū eundi poteſtas. Uict. Jn triclinarijs cęteriſq3 conclauibus maximus ē vſus luminū. Conſtat igit̄ Triclinium ⁊ lectos diſcubitorios ⁊ ipſam cęnationē. i. locū vbi ſuꝑ lectis cęnaturi diſcūbebant ſignificare. Sed poſtea tricliniū per abuſionem apparatus ad menſam factus dici cōſueuit: ⁊ coacta in locum vnum parandę paucorum cęnę ſupellex neceſſaria Hinc Architriclinus qui huic miniſterio preęſt. Unde Ci. ſterni triclinia ⁊ in foro ſterni iubebat. Sic Biclinium locus attributus conuiuio a duplici ordine diſcūbētium. Plau. in Bac. Aduortite menſiloche ⁊ tu piſtoclere iaʒ ſabite in biclinio cum amica ſua vterq3 cubitum eatis.

Triclinarius miniſter qui in triclinio miniſtrat.

Triclinarius. a. um. ⁊ Triclinaris ⁊ hoc triclinare qd̄ ad tricliniū ꝑtinet: vt mappę triclinares: ⁊ lecti triclinarij: triclinariū Plynius li. ix. Qua purpura q̄s nō inq̄t triclinaria facit.

Tricolon. pe. produ. latine trimembre dicitur.

Tricones. moroſi ⁊ ad ridendum duri.

Triduum. ſpatium trium dierum. a quo Triduanus. a. um. vnde triduanas inducias legimus.

Tridēs neptūni ſceprū: ⁊ q̄cq̄d habent tres dētes tridēs dicitur

Triemeros. latine triduanus. pe. cor.

Triennis triū annorū. Nā triennis: trimus: ⁊ triū annorū idem ſignificant. Uñ Hieron. in teſtō veteri. Sume mihi vaccam triennem. ⁊ capram trimam: ⁊ arietem annorum triuʒ. Hinc triennium ſpatium trium annorum. triennale adiectiuum.

Triens nummi genus: tertia pars aſſis. Juue. Nec habʒ infęlix quem porrigat ore trientē. Jtem ſumit̄ pro calicę. Proper. Cum fuerint multis exacta trientibus hora. Apud Uictru. Trientes: ſiue quod idem eſt Trientalis materia nomen habent a menſura ꝙ aſſeres inſtrumenti eius trientales hoc ē craſſitudine quattuor vnciarum eſſent.

Trientalis hęrba a menſura dicta eſt. ideſt quę folio trientem ęquet amplitudine.

Triental. vaſis genus tertiam partem ſextarij capiens. Perſius Calidumq3 triental excutit e manibus.

Trieris. pe. ꝓ. nauis magna quę gręcę Durachon a trib⁹ ſeſſionibus. Latine triremis: aut pene idē. Hier. in li. numeri. Uenient in trieribus de italia ſuperabunt aſſyrios.

Trierarchus. prefectus trieris. Ci. in ver. acti. iij. Qua de re charidemū chium teſtimoniū priore actione dicere audiſtis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſeſe cum eſſet trierarchus.
Trieteris.pe.ꝑ.ſpatiũ triũ annoꝝ.Sta.li.iiij.the.Ludus ⁊ atra ſacrũ recolet trieteris ophetẽ.Mar. Aſpicis vt puus nec ad huc trieteride plena regulus auditũ laudet ⁊ ipſe pr̃em.
Trietericus.triẽnalis.a τρεισ τετος annus.Hic trieterica ap pellata ſunt ſacra bacchi: q2 triennalia: q̃ tertio quoqꝫ anno ſumptuoſiora annuis eius orgijs agitabantur. Inſtituta ſũt enim cũ ex india victor rediſſet a triẽnio quo peregrinatus eſt.Ouid.li.ix.me.Utqꝫ tuo moto proles ſemeleia thyrſo Iſ marie celebrant repetita triennia bacchę.
Trifaux.tres fauces hñs.Uñ cerberũ trifaucem vocant.
Trifax.vel triforũ.telum longitudine triũ cubitorum.
Trifariam aduerbium ſignificat tripartito.
Triſex.a.um.pe.pro.qḋ in tres partes diuidi poteſt.
Trifinium dicitur vbi trium agrorum terminus eſt.
Trifoniũ ſimoniamũ hęrba ẽ q̃ iuenit̃ fragoſis locis efficaciſſi ma tradit̃ ↄtra vipere venenũ:odoris grauis: neqꝫ ab ſilr̃is bitumini.Et idcirco gręci eam ασφαλτιομ appellant:nr̃i aũt ꝑꝑ figuram acutum trifolium vocant. Nã lõgis ⁊ hirſu tis folijs viret:caulẽq3 robuſtiorem facit q̃ꝫ pratenſe.
Trifur.trifurcifer:tricerberis:pluſq̃ꝫ fur pluſq̃ꝫ furcifer magn⁹ cerberus. Nam tris pro valde quandoqꝫ accipitur a gręcis Plau.Non fur ſed trifur.
Triga q̃ſi triaga a tribus eq̃s iunctis:currus q̃ a tribus eq̃s tra hitur.Inde trigariũ dictũ trigarũ currule certamẽ. Ply.lib. xxviij.Ferũt neronẽ principẽ hac portiõe recreari ſolitũ cũ ſic quoqꝫ ſe trigario approbare vellet.Et lib. xxi.digeſ.Et ſi triga venierit retinẽda erit rota: ⁊ ſi q̃driga redibeatur Tri garius locus iux̃ cãpũ martiũ.Ply.li. vlti. Ne equos q̃dem in trigarijs preferri vllis vernaculis aĩaduerto.Apud Mar tianũ quoqꝫ capellam.li.ix.q̃ de muſica inſcribit̃.Trigariũ inquit ſupplicantis ſemꝑ germanitatis adueniet:hoc eſt tri gemina inq̃t illa mulier:ſiue tres in vnius noĩs vocabulo cõ ſpirãtes.Trigam ẽt humum veteres vocabant.
Trigamus.pe.cor.qui tres duxit vxores.Hiero.ↄ̃ Ioui.Currit ad Habraã Iſaac ⁊ Iacob:ex q̃bus prior trigamus.ſcḋs mo nogamus.tertius q̃ttuor vxorũ ẽ.Lię Rachel balę ⁊ zelphę.
Trigo.as.ſtringo. Uñ obtrigo. qḋ eſt iureiurando adſtringo.
Trigon pilę genus: ⁊ turtur.
Trigonia ętas tertia.
Trigonus.pe.pro.triangulus triãgularis.Hinc Trigonalis for ma quę tribus lineis conſtat Δ.
Trigẽmis q̃d ſignificet declarat Col.li.iiij.cũ ait.Uallis ⁊ vligi noſi cãpi ſitu ſerimus ẽt trigẽmẽ q̃ eſt paulo minor dodran te.longior vtiqꝫ ſemipede:iſqꝫ nõ ab eo trigẽmis dcũs eſt:ꝙ oĩno triũ oculorũ ẽ: cũ fere circa plagã qua mr̃i abſciſſus eſt plenus ſit gẽmarum:ſed ꝙ his exceptis quibus eſt frequens in ipſo capite tres deinceps articulos:totidemqꝫ gẽmas hꝫ.
Trigeminus.idẽ quod tres.Col.li.viij.de capella.Parit ãt ſi ẽ gñoſa ꝓles frequenter duos nonnunq̃ꝫ trigeminos.
Trigla.genus piſcis qui a noſtris Mulus dicit̃ ⁊ barbo.Hinc Trigles lapillus ⁊ muli colorem habeat.
Trilices veſtes quę ex tribus licijs conſtãt. Interdum tamen trilicem triplicem dicimus:
Trimus.a.um.quod eſt trium annorũ a quo Trimulus dimi nutiuum: ⁊ Trimatus.trimatus. ⁊ trima dies.
Trimetrum.pe.cor.carmen ex tribus pedibus conſtans.
Trimma dicitur vinuꝫ ex aromatis:in quod iuncus ⁊ myrrha ⁊ calamus inijci ſolebat.
Trimorion:a tribus ſignis dictum eſt. Tria v̈o ſigna partibus nonaginta conſtant.Erit ergo Trimorion pars ab horoſco po geniturę nonageſima.Itemqꝫ a ſitu lunę altera nonageſi ma vnde vaticinium vitę ſubſtantiarũqꝫ ſumatur.
Trimeſtris.trium menſium.
Trinundinum.Uide in dictione Nundinę.
Trinacria. Inſula quę ⁊ Sicilia:ſiccania ⁊ triquętra appellat̃ a tribus ꝓmõtorijs dcã ẽ Trinacria pachyno.ſ.lilybeo: ⁊ pe loro ⁊ ακρα ſumitas. Hinc trinacris.Ouid.in faſ.Terra tri bus ſcopulis vaſtum procurrit in ęquor trinacris a poſitu nomen adepta loci.
Trinepos.pe.cor.ab nępotis filius:ꝙ ſit poſt tres a nepote.
Triobolus.pe.cor.quaſi hõ parui precij.a tribus obolis.Plau. Non ego homo trioboli ſum. Hinc ſit tribolaris vilis ⁊ prę cij trium obolorum.
Triodos.latine Triuium dici poteſt.
Triones quaſi teriones.boues aratorij.Unde ſeptem ſtelle ſe ptẽtriones.noſtri veteres a bobus iunctis appellarunt ex q̃ bus figurantur.
Triparcus.valde parcus.Unde Triparcos hoĩes vetulos.
Tripartior in tres partes diuido.A quo tripartito aduerbium.
Triplex.quod eſt trium plicarum.Unde Triplico.as. Interdũ triplex ſumit̃ pro quodaꝫ tabellę genere quo ſcribi epiſtolę ſolebant.Mar.Tunc triplices noſtros non vilia dona puta bis cum ſe venturaꝫ ſcribet amica tibi.Uide ſupra in dictio ne duplex in alio ſignificato.
Triplus.tripla.triplum.eius ſignificationis eſt quo eſt triplex.
Triplaris numerus dicitur cum ex duobus minor ter in maio re numeratur: vt ſunt tria ad vnum.
Tripolis.oppidum trigeminũ q̃ꝫ tyrij ſidonij ⁊ arabij:illud ob tinent. Hinc Tripolitana regio dicta eſt. Sũt auteꝫ duę hoc nomine Africana.ſ. ⁊ Syriaca in phęnice. Oppida tripolis africanę ſunt.Abrotonum:tophia ⁊ leptis magna. Pompo. Locus ex numero tripolis dicitur.
Triptota nomina ſunt quę tribus tantum caſibus declinantur. penultima producta.
Tripus.tripodis. ⁊ tripoda.ę. penultima correcta. dr̃ omne qḋ habet tres pedes.Uſi ſunt veteres tripodę tum ad delicias: tum ad edendi neceſſitatẽ.Tripodes erant menſę in templo Apollinis delphici:q̃bus ſuperponebãt Phębades q̃ ⁊ Cor tinę dicebãt̃ ⁊ vaticinabãtur. Plynius libro.xxxiiij. Ex ęre factitauerunt ⁊ cortinas tripodum noĩe delphicas:gręci vi ros fortes tripodibus donabant: q2 non facile ſuccumbant. Uirg.lib.ix.Et tripodas geminos auri duo magna talenta. Hora.lib.j.car.Donare tripodas premia fortium graiorum.
Tripudiũ.q̃ſi terripauium.Sic enĩ primo dictum eſt poſt terri pudiũ deinde tripudium eſt dictum a pauio ferio.Uñ tripu dia ſoliſtima dicebantur auguria quę fiebant quotiẽs offa quę pullis dabatur aliquo modo cadebat in ſolum. Ita eniꝫ a ſolo ſoliſtimũ vt a medio mediaſtimum dicitur.Cũ igitur offa ex ore pulli ceciderat:tum auſpicanti tripudium ſoliſti mum nunciabatur. Tripudium etiam ſaltatio dicitur ſilr̃ a pauiendo terra ꝙ.ſ.ſaltando terra parauit̃. Liui.Fere ac ꝑ vrbem ire cum tripudijs ſolenniqꝫ ſaltatu iuſſit.
Triquetra.pe.ꝑ.figura triangularis.Quo nomine dicta ẽ Sici lia. Hora.Quid militib⁹ ꝓmiſſa triquetra. Inde triquetrus. a.um.Syri⁹li.v.Hũc ętnea cohors triq̃tris quã miſeratoris
Triremes.penultima producta dictę ſunt quas vulgus galeas vocat licet duos tantum remorum ordines habeat in late ribus. Nam biremes naues duorũ ordinum ſunt: triremes trium quadriremes quattuor. Gręci trieres vocant. Trire mes inquit Amodes corinthius.
Triſmegiſtus. Mercu.q̃ſi ter maxim⁹ dictus vl̃ valde maxius.
Trigeſta.pe.indifferente ſignificatur tricameratum nomen cõ poſitum a ſtega qui eſt locus nauis.Stega vero a ſto.as.ſit. Plau.in bac.Forte vt aſſedi inſtega.
Triſtis ꝓprie męſtus dr̃. Uirg. Triſtis at ille tñ cantabitis in quit.Sed q2 triſtitia in fronte hoĩs crudelitatis: grauitatis: irę minarũ ſtudij difficultatis iudiciũ ẽ: ſit vt triſtis aliq̃ñ ꝓ ſeuo accipiat̃.Uir. Illi mea triſtia ſcã degenerẽq3 neopto lemũ narrare memẽto.Aliq̃ñ ꝓ graui.Ci.Qui numero op timatũ ⁊ principũ reliquit grauitatis ſuę illum triſtẽ ⁊ ple num dignitatis.Aliq̃ñ pro irato.Lucil.Timeo certe ne mihi ſit triſtior.Aliq̃ñ pro Minaci. His adytis hęc triſtia dicta re portat inquit Uirg.Aliq̃ñ pro docto.Lucil. Addo eoſdẽ tri ſtis ac ſeveros phos.Cic. Iudex triſtis ac iteger. Aliquãdo ꝓ amaro.Uirg.Triſtiſq3 lupini ſuſtuleris fragiles calamos Aliquando pro difficili. Cice. in Cato. Facilius in morbos incidunt adoleſcentes: grauius ęgrotant: triſtius curantur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aliqñ pro horrido. Mar. Amator ille triſtiuʒ lacęnarum.

Triſto.as.triſtē facio. Uñ ꝛ Contriſto. Uirg. Et pluuio contriſtat frigore cęlum. Eſt ꝛ triſtor deponens. Unde ꝛ contriſtor: vt contriſtatus eſt rex propter iuſiurandum.

Triptolemus nomen proprium viri qui fertur in attica regione vſum frugum primus inueniſſe.

Tribades mulieres dictę ſunt fricatrices. quę portentuoſo coitus genere in ſexum ſuum libidineʒ exercent. ἀπο του Τρίβειν quod ſignificat fricare.

Triticum. dicitur quod tritum ē ex ſpicis. Hinc triticeus a.um. vt panis triticeus.

Trito.as. frequētatiuū eſt a Tero.is. ꝛ ſigt minutim tero.

Trituro.as.pe.p. ſigt tero. ꝛ ad ſegetes pertinet. Et hʒ primam ſyllabam longaʒ quaſi ab tero triui tritū. Hinc tritura. Uir. Magnaq; cum magno veniet tritura calore.

Tritonia dicta eſt Minerua ꝙ tpibus Ogygij regis ad lacum tritonis virginali primū habitu apparuerit. Triton auteʒ fingitur eſſe maris deus Neptuni ꝛ Salacie marinę deę filius ꝙ primum in tritone africę paludę viſus fuerit: vbi ait Herodotus virgines annis ſingulis purgare lampadibus ꝛ lignis in venerationem palladis. Diodo. ſcribit dictam tritoniā a Cretę filio Tritone.

Triumuir. nomen magrātus quem tres collegę adminiſtrant. Triūuiri triplices fuere. Capitales Mēſarij nocturni. De capitalibus ſic hʒ Pōpo. de orig. iuris. Triūuiri capitales conſtituti ſunt q̄ carceris cuſtodiā hērent ꝛ cū aīaduerti oporteret interuentu eorū fieret de Menſario Liuius cōmemorat Triūuiri mēſarij creati ſunt: hiq; numularijs ꝛ monetę oīs gñis ꝛ formę cuſſoribus p̄erant. De nocturnis meminit Cor. Tacitus. Triūuiri nocturni qꝺ ad incendiū in ſacra via ortū tarde venerant: a tribuno plebis die dcā damnati ſunt.

Triuium ꝛ quadriuium: q̄buis pro loco ī quo tres vel quattuor ſunt vię poni conſueuerint: ſumitur tñ qñq; pro loco frequēti quo antiqui ꝯuenire ſolebant. Catul. Oībus in triuijs vulgetur fabula paſſim. Iuue. Nōne libet medio cęras implere capaces quadriuio. Erant etiam ruſticorum ſacris attributa. Nam illic oues cędebantur ꝛ ſerta appendebātur. Tibu. Nam veneror ſeu ſtipes habet deſertus in agris: ſeu vetus in triuio florida ſerta lapis.

Triuialis. ꝛ h̄ triuiale a Triuio fit. Uñ Ttriuialis ſcientię magiſtri a Quinti. dñr q̄ in triuijs docēt. Hinc triuialr̄ aduerbium qꝺ ſigt paſſim vulgo: vbiq; Grāmatica ꝺr triuialis ſcīa q: in triuijs docebat̄. Ttriuialis v̄o lingua vulgaris qua in triuijs pueri grammaticam diſcentes vtebantur.

Triuia dicta ē Diana: ꝙ triuijs p̄eſſet pp qꝺ tris facies hēre fingebatur. Uir. Tria v̄ginis ora Dianę Ouid. Ora vides heccates in tris v̄gētia ptes ſeruet ꝛ īternas cōpita ſecta vias.

Triūphus q̄dam grecū putāt. Nā Τριαμβον. appellant gręci nos aſpiratiōe ex p̄ma in nouiſſimā ſyllabaʒ trāſlata. ꝛ. b. mutata in.p. dicimus triūphū. Uar. a Baccho huius rei inuentore. Tranq̄llus dici exiſtimat triumphū q: qui triūpharet tripli iudicio honoraret̄. Primo enī exercitus de triumpho diſcernēdo duci iudicabat. Scꝺo ſenatus. Tertio ppl̄s Erat āt triūphus oīum honorū qui a ppl̄o romano dari ſolebant maximus. Nā illa pōpa ſolēnis erat q̄ fiebat redeuntibus in vrbem cū victoria. Michalus āt in etymologicis ait θρίαμβοσ ἡ πομπη ἐν ταῖς πολεσι ὅταν νικησαν αἰσυ καὶ παι λες περὶ αιρουτες συν αυτοῖς τοις θριοις ἐπεξομ προφερομενοι ιαμβεια τετραμενα τε ετι νυν φασι μ εν Δημω του Τογινεσθαι τε τα πολλα γραφει.

Triumpho.as. triumphū ago. Ci. in Cato. M. Curius cum de ſamnitibus triūphaſſet. Qui aūt triūphabāt apud romanos equis albis vehebant̄ curru in aurato: capite coronato lauro: ꝛ añ ipm̄ triūphantē victus hoſtis oneratus colla catenis ꝛ p̄eunte ſenatu capitolium aſcendebant ad templum iouis optimi maximi vbi mactato tauro albo domum redibant. Lege Plutarchū ꝛ Liuium. Aliqñ tñ triūphare ponitur p exaltare. Cęſar. Quod eueniſſe nobis gaudeo ꝛ triumpho.

Huius paſſiuum eſt Triumphor.

Triumphatus.a.um. de quo triumphatum eſt. Uirg. lib. iij. Ge. Biſq; triumphatas vtroq; ab littore gentes.

Triumphatus.us. ipſa triumphatio. Ply. Ne triumphatu ſuo nimis ſuperbiat Antonius.

Triumphator qui triūphat: vel qui aliqñ triumphauit.

Triumphale qꝺ ad triumphū pertine. Uñ triūphales coronę: quibus imperatores in triūphis coronabant̄. Triumphalis vir qui triūphauit. Sicut conſularis qui cōſul fuit. Sue. de Aug. Solos triūphales q̄q; ꝛ ſocios expeditionum ꝛ participes victoriarū ſuaruʒ nunq̄ donis impartiendos putauit ꝙ ipſi quoq; ius habuiſſent tribuendi ea q̄bus vellent Triūphalis porta romę dicta eſt: ꝙ per eam triumphi agerentur. Triūphale territoriū ēt romę qꝺ nūc Uaticanum ꝺr. Unde Damaſus papa ſcribit beatū Petrum ſepultuʒ fuiſſe in vaticano iuxta triumphale territorium.

Tros nomen viri proprium ꝛ nomen adiectiuum a Troia formatum: ꝛ facit gt̄um trois ꝛ troos: q: vt inq̄t Ser. oīa noīa monoſyllaba gręca quę in latinum ſermonem tranſeunt tertię tñ ſunt declinationis: ꝛ tā latine q̄ gręcę declinari poſſunt. vt Tros.is.oos. Pan. panis panos.

Troas. vt inq̄t Hiero. li. de. xij. quęſtionibus ciuitas eſt quę prius Troia appellabat̄. Eſt ꝛ regio quā Ptolo. minorē phrygiā appellat. Adiacet heleſponto: vt Ply. libro. v. ſcribit. Alij Myſię tribuūt quę ad occidētē ſubiacet tota mari expoſita Homerus ab Eſapo vſq; ad Caici fluminis hoſtia eius fines produxit in ea Ilion. quę ꝛ Troia mille quingentis paſſibus a portu diſtans: omnium quę ſub ſole ſunt inſigniſſima. Ciuitates troadis nobiliores. Dardanū. Simoentis fluminis hoſtia. Antādrꝰ. Smirna. Clazomene Epheſus. Mileꝰ pgamus: Tyatira. Philadelphia. Laodicia. Antiochia. Mōtes clari. Ida ꝛ Tmolus. A troas fit Troadenſis.

Troia. vt Ser. ſcribit regio minoris aſię in qua Ilion vrbs ꝛ regia priami: q̄ ēt Troia dicebat̄ a Troe rege: antea Teucria a Teucro: ꝛ Dardania a Dardano. Scribiturq; gręca diph. nec diuidit̄ i conſona: adiectiuū v̄o o ꝛ i vocales ꝛ diuiſę. Et cum prouinciā ſignificat principale nomen eſt: ꝛ breuis eſt tro. Quādo autem nō ē principale ꝛ deriuatio eſt tro longa eſt. Uirgil. Et troia gaza per vndas: a Troia fit tros. Idem Tros tyriuſq; mihi nullo diſcrimine aget̄. Eſt ꝛ tros nomē viri proprium. Troianus.a.um. vt Troianas vt opes. Troicus.a.um. vt troica caſtra apud Uirg. Troius.a.um. vt troia gaza Troiugena. Ennius. Troiugenas bello claros. Sane Troiugena ꝛ Graiugena cū gemino.ij. ſcribi debuerint mutarunt i ſequens v alternitatis cauſa vt pro troijgena ꝛ graijgena: troiugena ꝛ graiugena factū ſit. Troia etiā ludus puerilis equeſtris ab enea conſtitutus. Sue. de Cęſa. Troiam luſit turma duplex maiorū minorumq; puerorum. Uirg. Troiaq; nunc pueri troianum dicitur agmen. Et Troia locus ē in agro Laurente in quo primum ęneas conſtitit.

Trochus rota reuolutio. quę rota vt inquit Acron a ludētibus pueris ſcutica agitabatur ꝛ rotabatur.

Trochiſchus diminutiuū parua rtoa. Uñ cōpoſitiones quędā medicorum in formam rotule trochiſci dicuntur.

Trochęus. pes celer volubilis ꝙ rotatim ꝛ celeriter diceretur. Nā τροχοσ latine rota ꝺr a Mercurio reptus tʒ locuʒ vltimū cōſtatq; ex duabꝰ ſyllabis: p̄ma lōga. vltima breui. Uel ꝺr απο του τρεχειν. i. a currendo: q: curſum ſuū hēat de longa ſyllaba in breuem ꝛ a gręcis τροχαιοσ appellatur.

Trochum. neutro genere genus ſellę.

Trocleę ſiue trochalia īſtr̄a cū orbiculis ad ſubleuāda ꝛ deprimenda onera. Uel rotulę ſtriatę ſunt e ligno vel ęre quibus aquas haurimus fune ductario ꝛ hidria. Lucre. Multaq; p trocleas ꝛ tympana pōdere magno cōmouet: atq; leui ſuſtollit machina nixu. Ex interpretatione Diognis Laertij ſic ſcriptum eſt. Ego ita hiſce iampridem aſſuetus ſum ac ſi ſonuʒ iugiter troclearū hauriam. Nam dum ſaxa aquę ligna marmora ꝛ id genus cętera per trocleam ſurſum ductario fune trahuntur. crepitus concitatur.

Trochilos pe. ꝓ. ꝑua auis: rexq̨ʒ auiū ðꝛ: q̄ alio noīe regulus: ſine vt Sue. inq̄t Regaliolus. Ab Ariſtotele ϖρεσβυσ q̄ſi rex ⁊ preſes auiū. Uide ſupra in dictione Regaliolus.

Troglodytę ppl'i ethiopię: cauernas incolētes. De q̄bus Ply. ⁊ Hiero. ↄtra Joui. Nomades: ⁊ troglodytę ⁊ ſcythę ⁊ humanorum noua feritas ſemicrudis veſcuntur carnibus.

Tropheū cū. ę. diph. a Τρoϖн hoc ē ab hoſtiū conuerſiōe: vbi in fugā verſi ſūt hoſtes. Nā q̄ hoſtē fugaſſet merebatur tropheū. Eſt enī tropheū qð ī teſtimoniū victorię publicę in loco ſtatuit̃: vt apud Ci. li. ij. ad he. Qui thebani equū eneūʒ in monumētū victorię ↄ̄ lacedemonios ſtatuerant trophea.

Troezen fuit oppidum atticę regionis: a quo troezenij populi ſunt appellati.

Troizenus. fuit thꝛax vnus ex his q̄ venerūt in auxiliū troianuʒ apud grecos fuerunt arboꝛes amputatę in eo loco vbi hoſtes viciſſent atq̨ʒ in fugā vtiſſent. Amputabāt enī ramos arboꝛū: ac deinde ſpolijs hoſti detractis oꝛnabāt: vt eſſe poſteris monumētū victorię ī eo loco ptę. Deinde ēt cepta ſūt poni in mōtibus ⁊ locis eminētioꝛibꝰ: hīc Sal. de Pōpeio ait: ꝙ deuictis hiſpanis trophea ī iugis pyrenei montis poſuit. Et romę in arcubus figebant̃ ex edificatis. Quę vo ſpolia in tropheo figerent̃ docet Uirg. lib. xj. Mezēti ducis exuuias tibi magne tropheum bellipotēs aptat roꝛātes ſanguine criſtas: telaq̨ʒ trunca viri ⁊ bis ſex thoꝛaca petitū pfoſſumq̨ʒ locis clypeūq̨ʒ ex ęre ſiniſtrę ſubligat atq̨ʒ enſem collo ſuſpendit eburnū. Accipit̃ ⁊ tropheū ꝓ victoꝛia ſeu ꝓ virtute qua parta ē victoꝛia: vt in hymno. Trophea ſacra pangimus.

Tropei dn̄r q̄ſi verſarij q̄ alios vellicant īfeſtātq̨ʒ ⁊ ne depbendant̃ cōuertūt ſe. Sue. i Clau. Et quotiens poſt cibū obdoꝛmiſceret: olearū ac palmularū oſſibus īceſſebat̃: interdū ferula flagroue velut ꝑ luduʒ excitabat̃ a tropeis Τρέπτω enim grecę ſignificat verto ⁊ Τρoϖн verſionē. Inde ⁊ tropei venti vocantur cum e mari redeunt.

Tropus dici pōt modus figura cōuerſio. Et diffinit̃ a Quin. ꝙ ſit verbi vel ſmonis a ꝓpꝛia ſig̃atione ad aliā cū vtute mutatio. Inde ſit tropicus. a. um. ꝓ figuratiuo. Aug. Quo ea locutiōe dcm̄ quā greci dicūt hypbolē q̄ vtiq̨ʒ tropica ē nō ꝓpꝛia

Trophimus grecę latine alumnus dicitur.

Tropologia: figurata locutio latine dicitur.

Troſſulū oppidū thuſcię dcm̄ ꝙ ſine peditū adiumēto eq̄tes cępiſſent a quo troſſuli dicti ſunt eius incolę. Troſſuli. enī dicebant̃ eq̄tes cū antea celeres a Celere Remi interfectoꝛe poſtea Flexumines a flectēdis aīs: qm̄ iudices erant: ſiue a flectendis equis. Iuue. Quod equeſtrem oꝛdinem pertinet antea troſſulos vocabant: nunc equites vocant.

Trua. vaſis genus a terendo dicitur quaſi terua: quā nos diminutiue trullam dicimus. Siue vt Uar. docet a trauolando: traijciendoue ꝙ per eam aqua traijciatur.

Trulla diminut. a trua. Uar. Trulla ad ſimilitudinē truę: q̄ ꝙ magna ⁊ hęc puſilla vt trulla truę q̄ e colina in lauatrinam aquā fundūt. Hic detrullare de quo alibi. Fuit ēt trulla vas quo vētris onus deponit̃. Mar. Clinicus herodes trullam ſubduxerit ęgro. Itē capit̃: ꝓ vaſe lato ꝓfūdoq̨ʒ qð īmēſaʒ ī ferri plerūq̨ʒ ſolet: Qð lʒ potui īeptū videat̃: tm̄ vſurpatū fuiſſe legimus. Hoꝛ. Qui vehientanū feſtis potare diebus. cāpana ſolitus trulla vappāq̨ʒ ꝓfectis. Iuue. Si trulla inuerſo crepitū dedit aurea fundo. Ubi bibacē arguit ꝙ in trulla bibat: īeptū ꝙ crepitus inter bibēdū edat Ply. Sūt ergo vaſa tm̄ coꝛinthia q̄ iſti elegātioꝛes nūc ęs ſculpēdo transferunt mō ī lucernas: mō ī trullas nullo mūdiciarū deſpectu. Eſt ⁊ thꝛulla cū aſpiratiōe. Cęmentarij inſtr̄m quo fabꝛi murarij tectoꝛijs linēdis complanādiſq̨ʒ delutare ſolent: vt nō ſoluʒ parietes pulchritudinē accipiāt ſʒ ⁊ foꝛtitudinē ↄ̄ iniuriā imbꝛiū ⁊ creberrimas tēpeſtates. Inde Trulliſſare apð Uictruuiū legit̃ ſcribūt q̄dā Trullā eſſe fęlicis Arabię poꝛtum.

Trolleū. vaſis genus quo manus ꝓluunt̃ ſil'e trullę niſi ꝙ latiꝰ erat. Uar. de vi. pa. Itaq̨ʒ ea ſibi non ponere ac ſuſpēdere q̄ vtilitas poſtularet trulleū matellionē peluim naſiternam.

Truo. auis quę alio noīe onocrotalus ðꝛ. Cęcil. Irrides magnitudinē naſi pꝛo dij immoꝛtales vnde pꝛoceſſit truo.

Trudo. is. ſi. ſum. ꝓpꝛie ſig̃t violētia quadā expello. Plau. ī aſi. Ille eccaſtoꝛ hinc trudet̃. Aliq̄n trudere eſt obijcere ſeu pꝛoducere. Idem in epi. Que te in tēperię tenēt: q̄s tu mihi tenebꝛas trudis. Ter. in an. fallacia alia aliā trudit. i. inſequit̃ Huius cōpoſita ſunt abſtrudo. cōtrudo. detrudo. extrudo. intrudo. obſtrudo obtrudo. ⁊ retrodo q̄ hn̄t pꝛimam pꝛodu.

Truſatilis. pe. coꝛ. vt mola truſatilis. i. mola manuaria ꝙ manibus trudatur. i. appellatur.

Trux ferox crudelis a quo Trucitas crudelitas.

Truculētus: q̄ vultu crudelitatē p̄fert alioſq̨ʒ terret. Ter. ī adel. Ego ille agreſtis ſęuus parcus triſtis truculentus tenax.

Trucido as. pe. pꝛo. crudeliter neco. Lac. li. j. Liberos ppl'os aut trucidare aut ſubijcere ſeruituti. Uir. Fit via vi rapiunt aditus pꝛimoſq̨ʒ trucidant. Huius cōpoſita ſunt. Obtrucido qð eſt auide trucido. Retrucido iterum trucido. Liui. Offerre ſe coꝛpoꝛa ira retrucidaret.

Truncus pars arboꝛis quę ramis truncatis ſuperſtat. Colu. li. iiij. Ut ex his partibus trunci ſumantur: quę ⁊ genitales ſūt: ⁊ maxime fertiles.

Truncus. a. um. quod eſt truncatum. Ouidius. Trunca manu. Col. lib. iij. Cum deinde truncam reddideris: acuto ferramēto plagam lenito.

Trunco. as. amputo cuius cōpoſita ſunt detrunco diſtrunco obtrunco: pertrunco: quod ē perfete trunco. Plau. in cap. Arripuit gladiū pertruncauit tribꝰ tergoꝛibus glandia. ideſt colla. Et a trunchus ſit trunco: q2 veteres plerūq̨ʒ truncuʒ pꝛo vno quoq̨ʒ genere interemptum dixerunt: vt inquit Ser.

Trutina pe. coꝛre. ſtatera. Hoꝛa. Trutina poneris eadē Uict. li. xj. Id autem ex trutinis quę ſtaterę dicuntur licet conſiderare. Per tranſlationem ponitur pꝛo iudicio. Cice. li. ij. de oꝛatoꝛe. Ea pꝛobando quę non artificis ſed populari quadam trutina examinantur. Coꝛnutus tamen ſcribit trutinam foꝛamen eſſe: intra quod eſt lingua bilancis ad quod eſt examinatio: quod alij ęquamentum: alij libꝛamentum: alij ęquilibꝛium vocant.

T ante U

Turtino. as. pen. coꝛ. examino penſiculo. Hiero. ad Dama. Sint alij deſerti: laudentur vt volunt: ⁊ inflatis buccis verba ſpumancia trutinēt. Eſt ⁊ Trutinoꝛ depo. Perſius. Atq̨ʒ ex poꝛrecto trutinātur verba labello. Apul. Trutinatam ſententiā vocat grauem ⁊ recte examinatam.

Tuatim aduerbium. ſignificat tuo moꝛe.

Tuba inſtrumentum muſicū vulgo notum: a tubo canali ſic dicta. Nam ex lignis tubę fiunt ⁊ ex coꝛnibus. Et quę ex ęre ſunt. tubę ductiles appellant̃. Quę ex ligno vel coꝛnu: ligneę vel coꝛneę. Tuba vtuntur milites ad excitandos animos in pꝛęlium. Hinc tubicen qui tuba canit.

Tubuluſtrum. dictum quod eo die in atrio ſutoꝛio ſacroꝛum tubę luſtrabantur.

Tubus ⁊ diminutiuū Tubulus. canna ſeu phyſtula maioꝛ fictilis: q̄ aq̄ deducit̃ a tumoꝛe. Hic ēt tubos viſcerū dicimus: tubulū vocamꝰ auenā q̄ ⁊ Cicuta appellat̃. Grecę ſiphon. Hic Iuue. tubuʒ ꝑ quē vrina deſcendit ſiphonē vocat. Effigiēq̨ʒ deę lōgis ſiphonibꝰ īplēt. Tubulos. Paul. iurecōſul. diffinit eē ꝑ quos pares caloꝛe toꝛret̃. Nō erat tunc ignis vſus in cubiculis: nec ędes ſpiracula habebāt vnde fumus exiret.

Tuber. gn̄is. neu. genus cibi collectū ex tumētibus ⁊ q̄ſi p̄gnātibus arenis: a tumoꝛe dcm̄. Puto id eē qð vulgo tartufus dicit̃. Tubera enī vndiq̨ʒ terra circūdata: nulliſq̨ʒ fibꝛis lixa aut ſaltē capillamentis: nec vtiq̨ʒ extuberante in quo gignuntur loco aut rimā īgerēte: neq̨ʒ ipſa terrę coherēt: coꝛ ēt includuntur: vt plane nec terrā eē poſſimꝰ dicere: nec aliud q̄ʒ terrę callum. Cū fuerint imbꝛes auctūnales ac tonitrua crebꝛa naſcunt̃ ⁊ maxime e tonitribus nec vltra annū durāt. Naſcūtur āt ex pituita arboꝛuʒ. Mar. Rūpimus altricē tenero de vertice terrā tubera bolletis poma ſcða ſumꝰ. Sue. Subſtātiuū fecit ⁊ gn̄e ma. Pridie q̄ʒ ꝑiret cuʒ oblatos tuberes ſer-